

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَلَا تُصَعِّرْ خَدَّكَ لِلنَّاسِ وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا إِنَّ اللَّهَ

لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ مَنْ كَانَ فِي قَلْبِهِ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ مِنْ كِبَرٍ

KIBİR

Aziz Kardeşlerim!

İslâm ahlâkına yakışmayan ve Allah katında kişinin değerini düşüren olumsuzluklardan birisi de kibirdir. Kibir, bir kimsenin kendisini başkalarından üstün görmesi demektir. Âyetlerde bildirildiğine göre şeytan, kendisinin Hz. Âdem'den daha üstün olduğunu ileri sürerek kibirlenmiş ve Allah'ın buyruğuna karşı gelmiş; bu tutum ise onun ilâhî rahmetten mahrum bırakılmasına sebep olmuştur.¹ Nitekim Peygamber efendimiz bir gün ashabına üç kez tekrarlayarak şöyle buyurmuştur:

“Üç sınıf insan vardır ki kıyamet günü Allah onlarla konuşmaz, yüzlerine bakmaz, onları temize çıkarmaz. Ayrıca onlar için can yakıcı bir azap vardır.” Ebu Zer (r.a) bunların kimler olduğunu sorduğunda ise Peygamberimiz şöyle cevap vermiştir:

“Elbisesini kibirle yerlerde sürüyen, yaptığı iyiliği başa kakan ve yalan yere yemin ederek ticaret malını iyi bir fiyata satmaya çalışandır”²

Değerli Mü'minler!

İslâm inancına göre gerçek anlamda büyük ve ulu olan yalnızca Allah'tır. Bu sebeple kulun kibirlenmesi, öncelikle Allah'a karşı saygısızlıktır. Kibir, insanın adalet, şefkat ve sevgi gibi üstün duygularını zedelediği için Kur'ân-ı Kerîm'de, **“İşte böylece Allah,**

kibirlik taslayan her zorbanın kalbini mühürler” buyurulmuştur.³

Kibir, insanlar arasında kin doğurur, toplumsal kaynaşmayı baltalar, dostların gönüllerine nefret sokar. Bu yüzden Rasûlullah efendimiz bir hadisinde şöyle buyurmuştur: **“Allah bana, kimsenin kimseye karşı kibirlenmeyeceği şekilde, hepinizin alçakgönüllü olması gerektiğini bildirdi.”**⁴ Kibir cennete girmeye de engeldir. Çünkü kibirli insan, kendisi için sevdiğini, kendisi için istediğini din kardeşleri için de sevip istemez. Kibirlenen insan, bencil olması yüzünden kin, öfke ve kıskançlık duygularından da kendisini kurtaramaz. Hakka razı olmaz, faydalı öğütleri dinlemeye tahammül etmez ve kendisinden başka hiç kimseyi beğenmez. Kibirlenen kişi, kendisini hep büyük ve üstün gördüğü için bu sahte üstünlüğünü ispatlamak maksadıyla başkalarına zulüm ve haksızlık yapmaktan da çekinmez. İşte bu yüzden kibir, kişinin cennete girmesine engeldir. Sevgili Peygamberimiz, **“Kalbinde zerre kadar kibir bulunan kimse cennete giremez”**⁵ buyurmuştur.

Muhterem Mü'minler!

Kur'an ahlâkı ile terbiye edilmiş olan aziz Peygamberimiz, kibirlenmekten nefret ederdi. Kendisine aşırı iltifat edilmesine asla razı olmazdı. Meclislerde boş bulduğu yere otururdu. Hastaları, dostlarını, komşularını ziyaret eder; zayıflara, yoksullara, kimsesizlere, yetimlere özel bir ilgi gösterirdi. Hizmetçisiyle birlikte oturup yemek yerd. Yiyeceklerini çarşıdan kendisi alıp getirirdi. Hayatı boyunca bu güzel huyları öteki müslümanlara da kazandırmak için uğraşan Rasûl-i Ekrem efendimiz, Kur'an-ı Kerim'in şu ayetine titizlikle riayet ederdi:

“Küçümseyerek insanlardan yüz çevirme ve yeryüzünde böbürlenerek yürüme. Zira Allah, kendini beğenmiş övünüp duran kimseleri asla sevmez.”⁶

³ Mü'min, 40/35.

⁴ Müslim, Cennet, 16.

⁵ Müsned, IV, 134.

⁶ Lokman, 31/18.

¹ Bakara, 2/34; A'raf, 7/12.

² Müslim, İman, 171.